

A társadalom fejlődése egy évezredek óta tartó komplex folyamat, amely a vadászó-gyűjtögető életmódtól a letelepült földművelő, majd az ipari és végül a tudásalapú, információs társadalmakig vezetett. A társadalom nagyobb embercsoportot jelöl, akik egyfajta rend szerint együtt élnek és munkamegosztás van közöttük. A legősibb, a **nemek szerinti munkamegosztás** volt, amely a nemek közötti fizikai, biológiai különbségeken, valamint a nő gyermeknevelő tevékenységével kapcsolatos teendőin alapult.

A vízzel kapcsolatos ősi tevékenységek, foglalkozások körét nagymértékben átforgalmazta a XVIII-XIX. században lezajlott ipari forradalom és a vízszabályozás. Az **ipari forradalom** lényege a kézi munkaerőt felváltó gépesítés, a gyáripár kialakulása, a szén és a gőzenergia alkalmazása, ami a termelés ugrásszerű növekedéséhez, urbanizációhoz és a modern ipari társadalom létrejöttéhez vezetett. A **folyószabályozás** alatt a folyók medrének és partjainak ember által megtervezett és megvalósított szabályozását értjük, melyet a növekvő népesség miatt az adott korban szükségesnek és gazdaságilag is indokoltnak tartottak. A folyók elterelésével gyorsabb lett az árvizek levonulása, a mezőgazdaság számára új hasznosítható területek keletkeztek, intenzívebb lett a növénytermelés és az állattartás.

Férfiak által végzett tevékenységek, szakmák

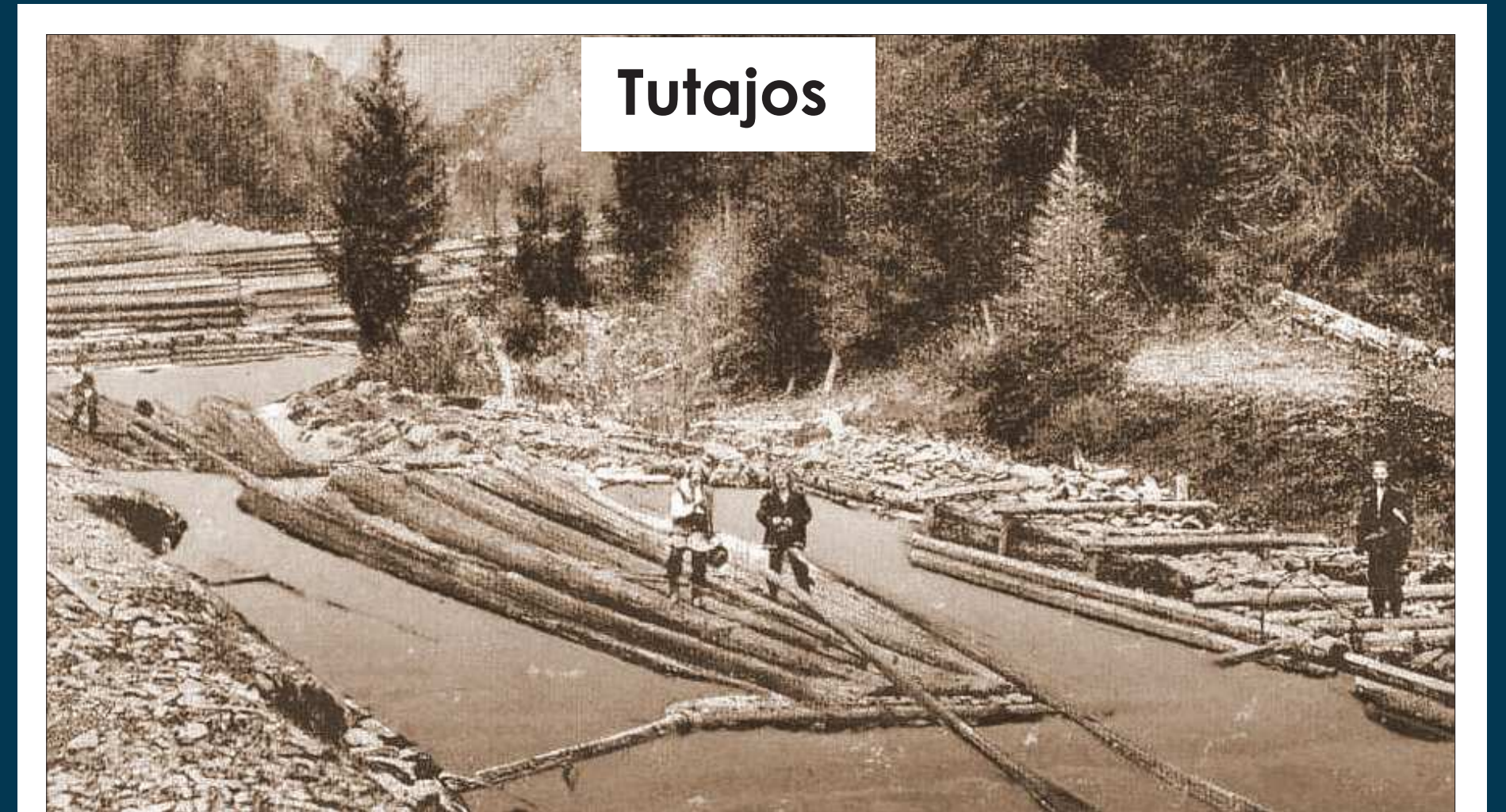
Csíkáász

A csíkászat a halfogás egyik ősi formája volt, főleg mocsaras, lápos vidékeken.

Halász

A halászok egykor szabad foglalkozásként űzték ősi mesterségüket.

Tutajos

A tutajozás a vízi szállítás legolcsóbb lehetőségét jelentette, ahol a szállított áru legfőképpen maga a tutaj volt.

Molnár

A Túrístvándi malom 1752-ben épült, és még ma is üzemképes.

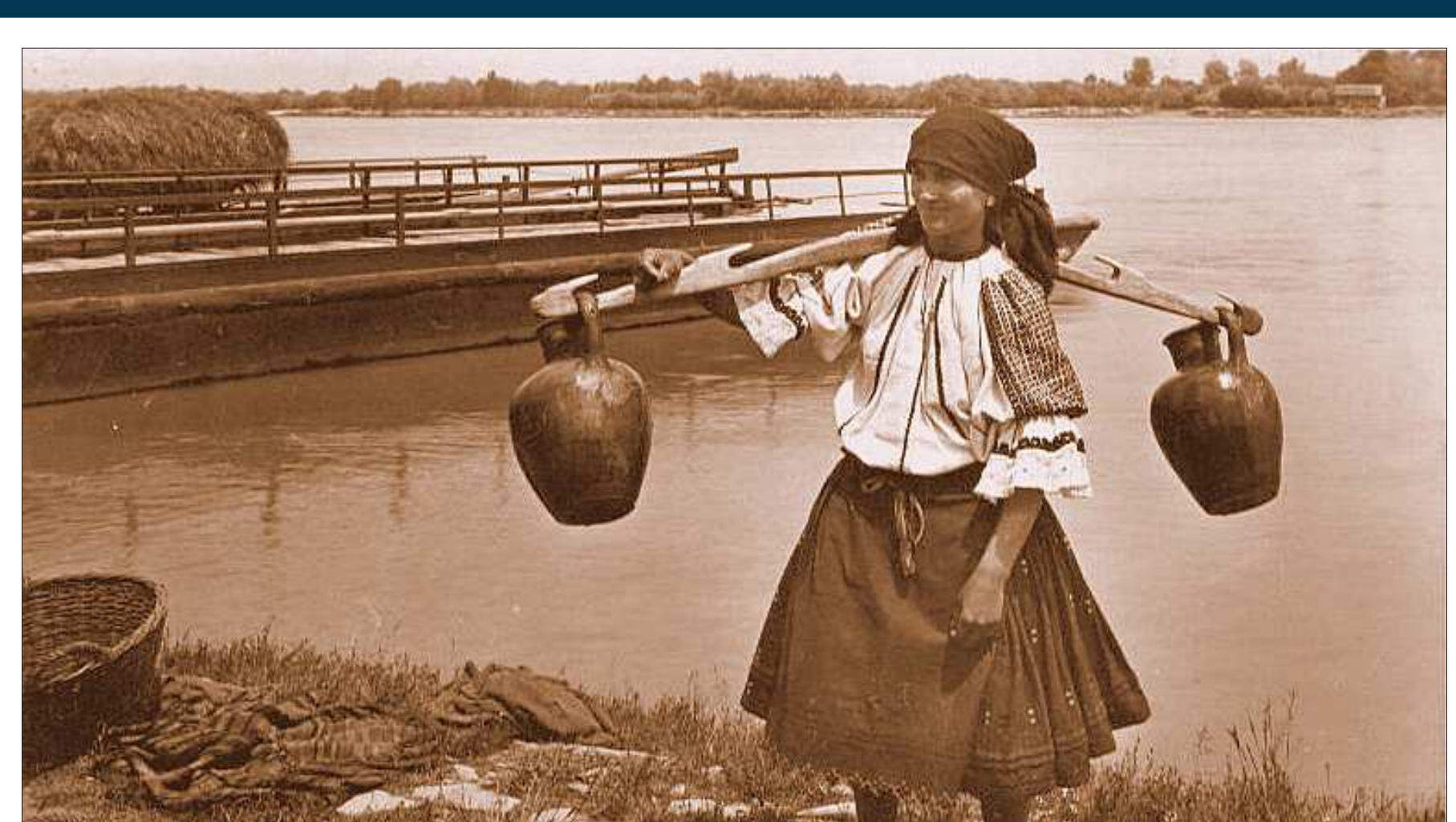
Gőzhajó a Balatonon a XIX. sz. közepén

A szén és a gőzenergia alkalmazása a vízi közlekedést is korszerűsítette. A vízszabályozás következtében számos vízi élőlény élettere megszűnt, vele együtt a hozzájuk köthető mesterségek is. Az új feltételek között a férfiak számára új, vízhez kötődő szakmák jöttek létre, mérnök, gátőr, vízmester, szivattyúkezelő gépész, kubikosok, stb.

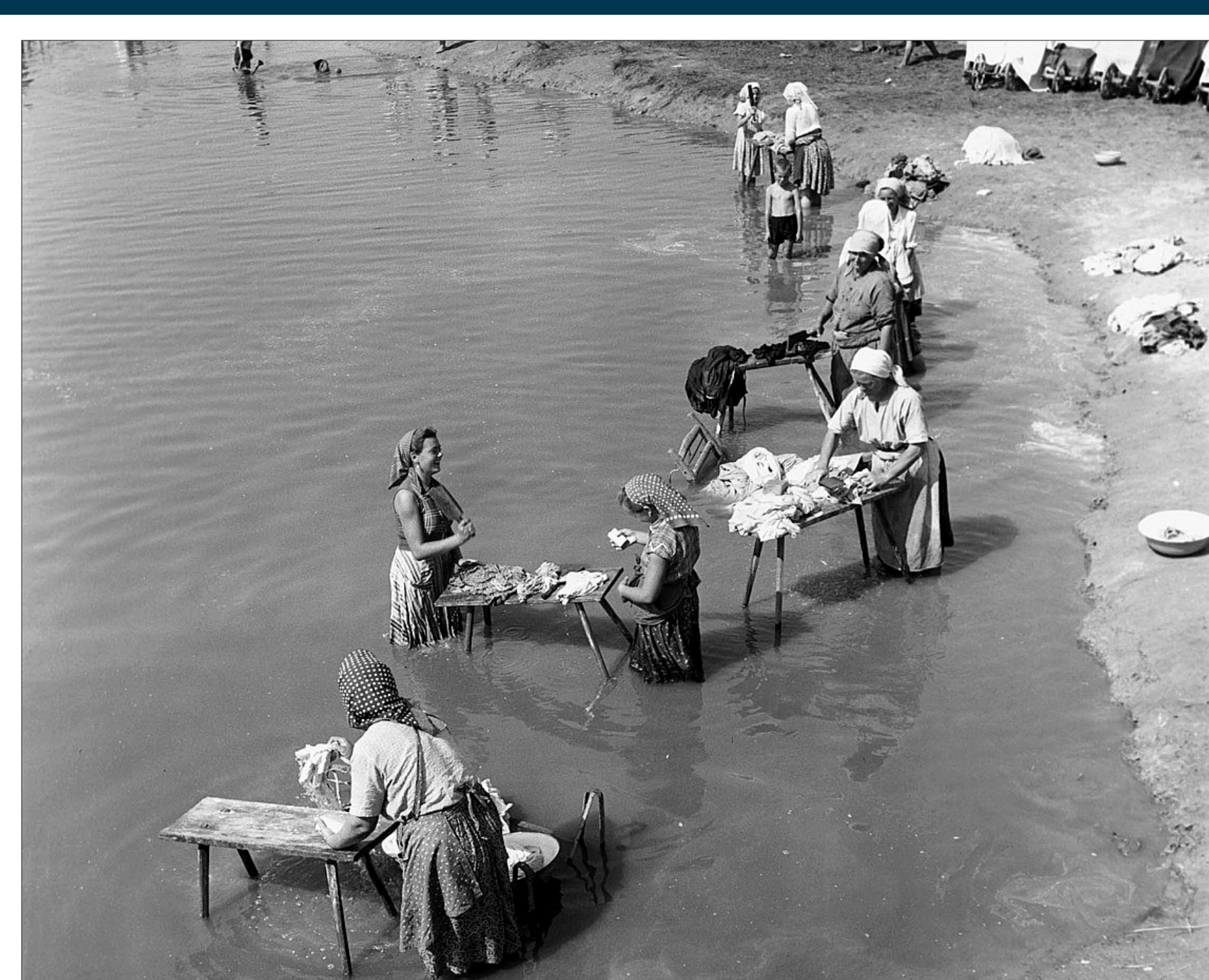

Kubikosok a Sió csatorna építésénél 1900.

Nők által végzett tevékenységek

A vízfordás a vízfolyások menti településeken a vízellátás legegyszerűbb módja volt.

Mosás egy régi Duna-ág lefűződött medrében. A fotó 1956-ban készült Miskén.

Mosási eszközök bemutató kép. Áztató dézsa, vízeshordók, mosóteknő, kifőzőüst, kézi hajtású mosógép, tekerős mángorló, ruháskosár.

A településeken létesített artézi kutak kedvezőbb feltételeket teremtettek a vízfordó asszonyok számára.

A XVIII.-XIX. században az iparosodással összefüggésben már a nők munkaerejére is szükség volt a gyárakban és a földeken, de rájuk hárult továbbra is a családról és a háztartásról való gondoskodás. Az esélyegyenlőség megteremtésében mérföldkővet jelentett a települések ivóvízhálózatának a kiépítése és a háztartások gépesítése. Ha egy négyfős háztartásban nincs vezeték víz, akkor ott, az alapszintű (ivás, mosás, főzés, higiénia) 30 liter/fő/napi vízigény beszerzésére és a felhasználással járó teendők ellátására, átlag napi négy órát kell fordítania egy nőnek.

A vízhálózat kiépítése mentesítette a nőket a fáradságos és időigényes vízfordástól.